

Tines de Cal Padre

El Pont de Vilomara i Rocafort

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Torrent de Santa Creu de Palou

Coordenades:

Latitud: 41.6811
Longitud: 1.91021
UTM Est (X): 409296
UTM Nord (Y): 4614944

Classificació

Número de fitxa: 08182 - 238
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle: XVIII-XIX
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: Les dues tines es troben en mal estat de conservació i en part enrunades.
Protecció: Legal
Observacions protecció: BCIL / 589 / Acord Ple Consell Comarcal del Bages / 24/07/2006
Número inventari: Sí (IPA36272)
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Pública
Titular: 08181A0140000800000OU
Fitxes associades:
[Cal Padre](#)
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dv., 10/08/2018 - 02:00

Descripció

Hi trobem dos grups de tines, independents entre elles, dues barraques i una edificació. Observant el conjunt per les portes d'entrada a les tines, descrivim les construccions d'esquerra a dreta.

La Tina núm. 1, s'ubica dins una edificació davant de la Casa vella del Padre, a l'altre banda del camí. Aquesta, té el dipòsit circular tot i que el conjunt de l'edificació exterior és de planta rectangular. La part inferior de la tina és realitzada amb pedra i morter de calç i amb l'interior recobert de rajoles de ceràmica envernissada lleugerament corbades. La part superior dels murs corresponen als de l'edificació.

La Tina núm. 2 es troba a uns 20 metres de la primera construcció, cap a ponent. La seva planta és de forma circular. La part inferior de la tina és realitzada amb pedra i morter de calç i amb l'interior recobert de rajoles de ceràmica envernissada lleugerament corbades. La part superior dels murs són fets amb pedra, força treballada i sense material d'unió, on es localitza l'entrada a la tina i una finestra. La coberta n'ha desaparegut quasi per complet. Tot i això, la presència de dos troncs travats sobre els murs, fan pensar que diferents troncs col·locats paral·lels sobre aquests feien la funció de bigues, sobre les quals, es col·locaven lloses de pedra planes per a tancar així la tina. Per tal d'evacuar l'aigua segurament la coberta era a una o dues aigües. La porta d'accés és de forma rectangular i comença a un metre sobre el nivell del terra, n'ha desaparegut la llinda i en queden restes de frontisses. L'interior és ple de runa i voltat de vegetació.

Edificacions auxiliars

Una edificació auxiliar dins la que trobem la Tina núm. 1, i dues barraques per a la Tina núm. 2.

L'edificació on s'ubica la primera tina és de planta rectangular i en l'actualitat el seu estat de conservació és força ruïnós. Consta de planta baixa, on trobem el dipòsit de la tina i una cambra amb volta de mig punt de pedra, on hi ha el broc d'aquesta. Sobre la planta baixa hi hauria una primera planta on s'ubicarien altres estances de l'habitable. D'aquesta primera planta no en queda pràcticament res, ja que s'ha ensorrat i la coberta també n'ha desaparegut totalment. Tot el conjunt és construït amb pedra amorturada. Hi hauria un total de tres entrades per al conjunt de la construcció; una porta per a l'accés directe al dipòsit de la tina, una per a la cambra de 95 cm x 113 cm d'alçada i la darrera per a l'accés a les dependències de la primera planta. La Tina núm. 2 presenta dues barraques. La primera s'ubica a la part posterior de la tina. És de planta rectangular de 2,40 m d'ample per 2,50 m de llarg. Construcció de pedra ben carejada i amorturada. Ha perdut la totalitat de la coberta. Té la porta d'accés mig derruïda i presenta un encaix a un dels laterals per a una millor estanquitat al seu tancament. El gruix de les parets és de 53 cm. A l'interior i trobem el broc de la Tina i tres amagatalls.

La segona barraca s'ubica a continuació de la primera i al cantó est. Construcció de pedra i coberta de falsa cúpula. És de planta semicircular amb 1'90 m al punt més ample per 2,30 m de llarg. El gruix de les parets és d'uns 45 cm. Té una finestra. Per a la porta d'entrada, de 77 cm x 153 cm d'alçada, té dues llindes; una d'exterior de 110 cm de llargada per 29 cm d'amplada per 16 cm de gruix i una d'interior. Dins la barraca i trobem tres amagatalls i una obertura que comunica ambdues barraques.

Observacions:

Partint del Pont de Vilomara i en direcció a Rocafort, a 150 m de l'inici de la carretera BV-1224 agafarem el Camí de la Casa Nova que va vorejant la riera de Santa Magdalena i la riera de la Casa Nova fins arribar a la Casa Nova de Sant Jaume. Continuarem pel camí de Cal Padre vorejant la riera fins arribar a la font Nova. En aquest lloc trobarem una cruïlla on agafarem el camí de l'esquerra deixant darrera el camí que duu a Vallhonestà. Continuant pel mateix i, a uns 1.700 metres, arribarem a la masia de Cal Padre on se situen aquests dos grups de tines. Les tines es troben a mà dreta del camí al costat d'una petita planura quedant amagades per la vegetació.

Història

El Bages està organitzat a l'entorn d'un pla central d'entre 200-300m d'altitud tancat per un seguit de serralades; concretament la serralada de Sant Llorenç del Munt marca un territori muntanyós que domina les anomenades Valls del Montcau, un espai excepcional i singular en el qual una geografia difícil es barreja amb els testimonis d'una intensa activitat humana. Es tracta d'un territori emmarcat en el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, que comparteix espai amb els municipis de Talamanca, Mura, El Pont de Vilomara i Rocafort, Navarcles i Sant Fruitós de Bages. Els tres primers municipis destaquen per concentrar un important nombre de tines enmig de les vinyes.

La importància del cultiu de la vinya es fa evident, fonamentalment, en la presència de tines a totes les cases i també enmig de les vinyes. La tradició vitivinícola al Bages ha marcat les diferents etapes històriques així com l'evolució dels municipis de la zona, des del segle XI fins el XIX. Al segle XIV són moltes les referències de tines i folladors al costat de les bótes a quasi totes les cases i cellers de la zona, i la tina apareix per primera vegada a documents a la zona del Bages durant el segle XIV.

A partir del segle XVI i XVII comencen a generalitzar-se les tines excavades a la roca, amb els dos recipients: un per xafar el raïm i altre per abocar-hi el most i la brisa perquè fermentés; però finalment es va acabar construint un tipus de tina que podia fer la mateixa funció en un únic recipient afegint el brescat, una graella de posts de fusta recolzades a la boca que permetien xafar el fruit i contenir el líquid extret a la inferior. El recipient fonamental per a l'elaboració del vi a partir del segle XVII, fou la tina, de forma circular o quadrada, construïda amb pedra en sec i morter de calç, amb l'interior impermeabilitzat amb cairons envernissats de color vermellós.

Cronològicament, les tines excavades a la roca daten de l'edat mitjana, mentre que les folrades amb cairons envernissats es van fer a partir del segle XVII (Ballbé, 1993). L'apogeu de la vinya al segle XVIII obliga a construir més tines a l'exterior de les cases, probablement utilitzades per parcers, mentre que les interiors de les cases eren dels amos.

L'expansió dels segles XVIII i XIX es dona quan la fil·loxera afectà les vinyes franceses el 1863, i la demanda de vins catalans augmentà. Però a partir de 1892, començà a afectar la nostra zona. Tot i què es plantaren algunes vinyes amb peu americà, que va mantenir el conreu de la vinya fins a la industrialització, no tornaria a ser mai més un conreu important, abandonant-se progressivament les feixes.

Bibliografia

- Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. AA. VV. (2005). Tines a les Valls del Montcau. Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Consorci de les Valls del Montcau. Col. Llibres de la Muntanya, 11. Farell Editors, Sant Vicenç de Castellet.
- BALLBÉ i BOADA, Miquel (1993). Tines al mig de les vinyes a la comarca del Bages. Quaderns del Centre d'Estudis del Bages, núm. 6.
- CORTÉS ELÍA, MARÍA DEL AGUA (2017) Inventari de les tines de les Valls del Montcau. Pla Director de les tines a peu de Vinya. Diputació de Barcelona, Ajuntaments de El Pont de Vilomara i Rocafort, Talamanca i Mura.

